

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΛΙΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ (ΥΔ.Α.Δ.)**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Καταγραφή της αλιευτικής δραστηριότητας της παράκτιας
αλιείας στην περιοχή Λάρνακας-Λεμεσού**

Ανδρέας Αλεξάνδρου – Όμηρος Ομήρου

Εισηγητής: Δημήτριος Κ. Μουτόπουλος (Καθηγητής Εφαρμογών)

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 2013

ΜΕΛΗ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Δημήτριος Κ. Μουτόπουλος^{1,2}, Καθηγητής Εφαρμογών Τμήματος ΥΔ.Α.Δ.
Γεώργιος Κατσέλης², Αναπληρωτής Καθηγητής Τμήματος ΥΔ.Α.Δ.
Αλέξιος Ράμφος², Επίκουρος Καθηγητής Τμήματος ΥΔ.Α.Δ.

¹Επιβλέπων Καθηγητής

²Μέλη της εξεταστικής επιτροπής

Αναφορά: Αλεξάνδρου Ανδρέας και Όμηρος Ομήρου. 2013. Καταγραφή της αλιευτικής δραστηριότητας της παράκτιας αλιείας στην περιοχή Λάρνακας-Λεμεσού. Πτυχιακή Διπλωματική Εργασία, ΤΕΙ Μεσολογγίου, Τμήμα Υδατοκαλλιεργειών και Αλιευτικής Διαχείρισης, 32 σελ. και 6 σελ. Παράρτημα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
1.1. ΑΛΙΕΥΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ	4
1.2. ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΩΝ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ	6
1.3. ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	6
2. ΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ	7
2.1. ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΩΝ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ	7
2.2. ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	7
2.3. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	9
3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	10
3.1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΑΛΙΕΩΝ	10
3.2. ΕΞΑΡΤΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΑΛΙΕΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΙΕΙΑ	11
3.3. ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΑΛΙΕΩΝ	15
3.4. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΗΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	20
4. ΣΥΖΗΤΗΣΗ	23
4.1. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	23
4.1. ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΈΡΕΥΝΑΣ	28
4.3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	28
5. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	30
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	30
ABSTRACT	30

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Αλιευτική δραστηριότητα στην Κύπρο

Η εκμετάλλευση των αλιευτικών αποθεμάτων στην Κύπρο γίνεται από τα παράκτια σκάφη, τις τράτες βυθού και τα πολυδύναμα σκάφη. Η παράκτια αλιεία διεξάγεται με μικρές, ξύλινες, συνήθως, βάρκες μήκους 4 έως 12 μέτρων, οι οποίες χρησιμοποιούν κυρίως απλά και μανωμένα δίχτυα, παραγάδια βυθού και παγίδες. Η πολυδύναμη αλιεία εξασκείται από σκάφη μήκους άνω των 12 μέτρων, τα οποία χρησιμοποιούν, εκτός από τα εργαλεία της παράκτιας αλιείας, παραγάδια επιφάνειας για την αλιεία ξιφία και τόνου. Η αλιεία με τράτα βυθού, η οποία είναι συρόμενο εργαλείο, ασκείται από σιδερένια σκάφη μήκους άνω των 18 μέτρων. Εκτός από την επαγγελματική αλιεία, στα νερά της Κύπρου εξασκείται και ερασιτεχνική αλιεία είτε από την ακτή είτε από σκάφος με τη χρήση παραγαδιών, καθετών, ψαροντούφεκου κλπ., ανάλογα με τον τύπο άδειας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Τμήματος Αλιείας και Θαλασσιών Ερευνών, ο αλιευτικός στόλος της Κύπρου αποτελείται από 500 μικρά αλιευτικά σκάφη, 8 τράτες αλιείας στα διεθνή ύδατα και 33 πολυδύναμα σκάφη που αλιεύουν στα Κυπριακά και διεθνή ύδατα.

Για τα μικρά αλιευτικά σκάφη, υπάρχουν συνολικά 14 αλιευτικά καταφύγια. Στην περιοχή μελέτης της παρούσας έρευνας, στον κόλπο Λάρνακας-Λεμεσού, δραστηριοποιούνται 64 σκάφη με μήκος μικρότερο από τα 12 m και 5 σκάφη με μήκος 12-24 m. Τα σκάφη με μήκος μικρότερο από τα 12 m χρησιμοποιούν κυρίως μανωμένα και απλά δίχτυα, και σε μικρότερο βαθμό παγίδες, παραγάδια βυθού και πετονιές. Αντίθετα, τα σκάφη μήκους 12-24 m χρησιμοποιούν κυρίως τα (παρασυρόμενα) αφροπαράγαδα.

Μετά την ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ξεκίνησε από το 2005 η συμμετοχή της Κύπρου σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα συλλογής αλιευτικών δεδομένων με τη διεξαγωγή πειραματικής αλιείας με τράτα βυθού (STEFEC, 2011). Η αλιεία στη θαλάσσια περιοχή της Κύπρου χαρακτηρίζεται από την παρουσία μεγάλου αριθμού ειδών (58 είδη: MESFID, 2008), ένα γεγονός που χαρακτηρίζει την πολύ-ειδική αλιεία της Ανατολικής Μεσογείου (Moutopoulos and Stergiou, 2012). Τα κύρια είδη-στόχοι που αλιεύονται από όλους τους τύπους των αλιευτικών εργαλείων αποτελούνται κυρίως από τις μαρίδες, τις μένουλες (*Spicara smaris* και *Spicara maena*), τη γόπα (*Boops boops*), την κουτσομούρα (*Mullus barbatus*), το μπαρμπούνι (*M. surmuletus*), το λυθρίνι (*Pagellus erythrinus*) και τα κεφαλόποδα (*Octopus spp.*). Η παράκτια αλιεία στοχεύει ιδιαίτερα σε σπάρους (*Diplodus annularis*), σαργούς (*Diplodus sargus*), σκάρους (*Sparisoma cretense*) και κουρκούνες (*Siganus luridus*).

Η παράκτια αλιεία διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην αλιευτική οικονομία της Κύπρου, καθώς η απότομη κλίση του βυθού και η απουσία εκτεταμένων περιοχών που ευνοούν την αλιεία με τράτα, περιορίζει τις επιλογές ως προς τον τρόπο αλιείας. Ωστόσο, ο αλιευτικός τομέας της Κύπρου αντιμετωπίζει σημαντικά προβλήματα βιωσιμότητας, που οφείλονται σε παράγοντες, όπως είναι η υπεραλίευση των αλιευτικών αποθεμάτων (STEFEC, 2011), η χαμηλή παραγωγικότητα των νερών της Κύπρου και γενικότερα της Ανατολικής Μεσογείου (Stergiou, 1997), ο περιορισμός των αλιευτικών πεδίων της Κύπρου λόγω της

Τουρκικής κατοχής, η απουσία αναγκαίων εγκαταστάσεων ελλιμενισμού και υποδομών, καθώς και η προτίμηση των καταναλωτών σε συγκεκριμένα είδη ψαριών.

1.2. Διενέργεια των συνεντεύξεων

Ο σχεδιασμός του ερωτηματολογίου της παρούσας έρευνας έγινε στη βάση της συλλογής τεχνικών στοιχείων που αφορούν: (α) στη δραστηριότητα της παράκτιας αλιείας στην ευρύτερη περιοχή, (β) στην αποτύπωση των απόψεων των επαγγελματιών σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση της αλιείας και των διαφόρων προβλημάτων κατά την άσκηση της αλιευτικής δραστηριότητας, (γ) στις τάσεις που οι επαγγελματίες αλιείς παρατηρούν και (δ) στις απόψεις τους για προτάσεις και μέτρα βελτίωσης της αλιείας.

Στο σχεδιασμό του ερωτηματολογίου δυο σημεία θεωρήθηκαν ως σημαντικά. Το πρώτο αφορά στη συμβατότητά του με ερωτηματολόγια από προηγούμενες μελέτες που έχουν διεξαχθεί στην Ανατολική Μεσόγειο και συγκεκριμένα στην Ελλάδα (Ανώνυμος, 2003 και Ανώνυμος, 2008). Το δεύτερο σημείο αφορά στην τοποθέτηση των απόψεων των αλιέων σε σχέση με διάφορα διαχειριστικά μέτρα και προτεινόμενες προσεγγίσεις. Σε κάθε περίπτωση η διατήρηση μιας ενιαίας συνοχής ανάμεσα σε προγενέστερες και μελλοντικές έρευνες επί των θεμάτων που άπτονται την παράκτια αλιεία, επιτρέπουν τη σύγκριση και τον αμοιβαίο εμπλουτισμό με νέα δεδομένα.

1.3. Σκοπός της εργασίας

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η αποτίμηση των επιχειρησιακών και κοινωνικο-οικονομικών χαρακτηριστικών της παράκτιας αλιείας στη θαλάσσια περιοχή Λάρνακας-Λεμεσού, μέσα από τη διενέργεια ατομικών συνεντεύξεων. Ειδικότερα, διερευνώνται, κατηγοριοποιούνται και ποσοτικοποιούνται οι τακτικές αλιείας των επαγγελματιών αλιέων μέσα από την ανάπτυξη μιας τυπολογίας της επαγγελματικής αλιείας στην Κύπρο.

2. ΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ

2.1. Διενέργεια των συνεντεύξεων

Οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν στα αλιευτικά λιμάνια της περιοχής Λάρνακας-Λεμεσού κατά την περίοδο Σεπτέμβριος 2011-Οκτώβριος 2011. Τα άτομα που μετείχαν στην έρευνα ήταν επαγγελματίες αλιείς που δραστηριοποιούνται στη ευρύτερη θαλάσσια περιοχή του κόλπου Λάρνακας-Λεμεσού και επιλέχθηκαν τυχαία από διάφορες ηλικιακές ομάδες. Η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου ήταν ατομική με τον κάθε ερωτώμενο να απαντάει μεμονωμένα από τους υπόλοιπους αλιείς, προκειμένου να διασφαλιστεί η απουσία επιρροής των αλιέων μεταξύ τους κατά τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου. Επίσης, πριν τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου δηλώνονταν στους αλιείς ότι η συμμετοχή στην έρευνα δεν ήταν υποχρεωτική και ότι η έρευνα ήταν απρόσωπη.

2.2. Δομή του ερωτηματολογίου της έρευνας

Το ερωτηματολόγιο της παρούσας έρευνας (Παράρτημα) αποτελείται από 4 βασικά τμήματα που αφορούν ερωτήματα που σχετίζονται με:

(1) την αλιευτική δραστηριότητα των επαγγελματιών αλιέων και την εξάρτησή τους από αυτή (Ερωτήματα Α1 έως Α11: Παράρτημα)

(β) τις ενασχολήσεις της παράκτιας επαγγελματικής αλιείας (Ερωτήματα Α12 έως Α15: Παράρτημα)

(γ) προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι επαγγελματίες αλιείς κατά την άσκηση της αλιευτικής δραστηριότητας (Ερωτήματα Α16 έως Α20: Παράρτημα) και

(δ) δημογραφικά στοιχεία των επαγγελματιών αλιέων (Ερωτήματα Β1 έως Β8: Παράρτημα)

Ειδικότερα, για το (α) οι αλιείς κλήθηκαν να απαντήσουν σε ερωτήματα που αφορούν στο χρονικό διάστημα κατά το οποίο ασχολούνται με την αλιεία, τα χαρακτηριστικά του σκάφους και τα αλιευτικά εργαλεία που κυρίως χρησιμοποιούν, τη συμμετοχή τους ή όχι σε συλλόγους αλιέων, τη συχνότητα αλιείας ανά μήνα και τα έξοδα που καλούνται να καλύψουν κατά την άσκηση της αλιευτικής δραστηριότητας.

Στο (β) οι αλιείς κλήθηκαν να απαντήσουν σε ειδικά θέματα της αλιευτικής δραστηριότητας, όπως είναι η εποχή, τα αλιευτικά εργαλεία και τα κύρια είδη που αλιεύονται και οι ποσότητές τους, αλλά και οι ποσότητες των υπόλοιπων ειδών (παράπλευρα αλιεύματα) συμπεριλαμβανόμενων αυτών που δεν έχουν εμπορική αξία (απορριπτόμενα).

Στο (γ) οι αλιείς κλήθηκαν να αποτυπώσουν τις απόψεις τους για τον τρόπο κατά τον οποίο διαθέτουν τα αλιεύματα στην αγορά, για τυχόν προβλήματα που αντιμετωπίζουν κατά την αλιευτική δραστηριότητα και για τα γενικότερα προβλήματα του αλιευτικού τομέα.

Στο (δ) οι αλιείς κλήθηκαν να απαντήσουν σε γενικές ερωτήσεις που αφορούσαν δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά, όπως ήταν το φύλο, η ηλικιακή κλάση, το επίπεδο μόρφωσης, η οικογενειακή κατάσταση, ο τόπος καταγωγής και γεννήσεώς τους.

Για την επιλογή των επιπέδων σε κάθε ένα από τα παραπάνω, δημογραφικής και κοινωνικής φύσης, ερωτήματα ακολουθήθηκε η κατηγοριοποίηση που εφαρμόστηκε σε παρόμοιες έρευνες σύμφωνα με τους Batzios et al. (2004).

Στην ανάλυση των ερωτημάτων παρουσιάζονται αρχικά τα δημογραφικά στοιχεία των ερωτηθέντων και μετά ακολουθεί η ανάλυση των ερωτημάτων των κατηγοριών (α) έως (γ), προκειμένου να αποτυπωθούν από την αρχή τα κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά των ερωτηθέντων και οριοθετηθεί το πλαίσιο στο οποίο θα συζητηθούν οι απαντήσεις των αλιέων.

2.3. Ανάλυση των δεδομένων

Μετά τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων, τα δεδομένα συλλέχθηκαν και καταγράφηκαν σε βάση δεδομένων του προγράμματος Excel, η οποία περιελάμβανε σε ξεχωριστές στήλες τα παρακάτω στοιχεία:

- A) τον αύξοντα αριθμό του ερωτηματολογίου
- B) τα ερωτήματα της έρευνας (κωδικοποιημένα με αριθμούς) και
- Γ) τα δημογραφικά στοιχεία (κωδικοποιημένα με γράμματα)

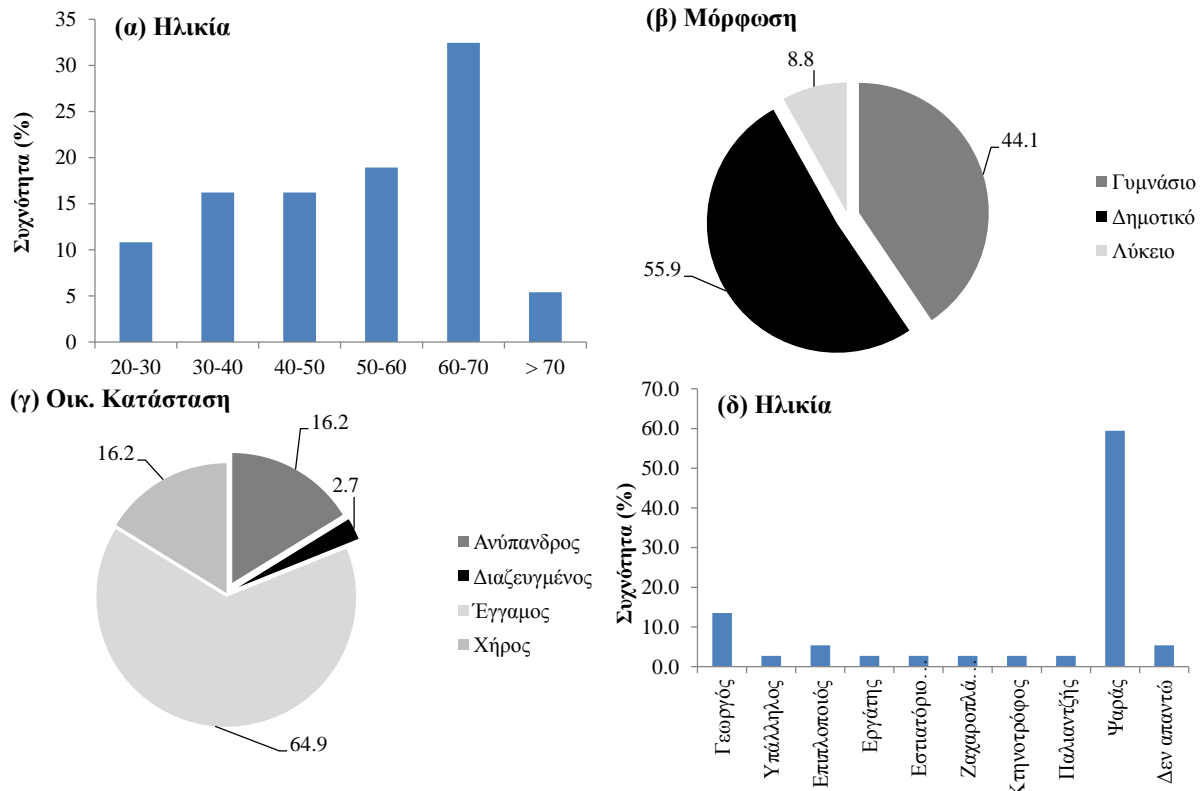
Επίσης διαχωρίστηκαν ανά εποχή τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται, το κύριο είδος-στόχος, οι ποσότητες που αλιεύθηκαν ανά κύριο είδος, καθώς και τα συνολικά κιλά αλιευμάτων ανά εργαλείο.

Η ανάλυση των δεδομένων της ποσοτικής έρευνας περιλάμβανε την εκτίμηση των συχνοτήτων (%) για κάθε απάντηση για τις διάφορες κατηγορίες των ανεξάρτητων μεταβλητών (δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά) του δείγματος.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

3.1. Ανάλυση των δημογραφικών στοιχείων των επαγγελματιών αλιέων

Συνολικά ερωτήθηκαν 37 επαγγελματίες αλιείς, όλοι άνδρες, από την περιοχή του κόλπου Λάρνακας-Λεμεσού. Η μέση ηλικία των ερωτηθέντων ήταν 50,0 έτη ($\pm 14,4$) και η ηλικιακή τους κατανομή αποτελούνταν κυρίως (32%) από άτομα ηλικίας 60-75 ετών (Εικόνα 1α), ενώ οι νέοι ηλικίας από 20 έως 30 ετών αποτελούσαν ποσοστό 10,8%. Περισσότερο από το 55% των επαγγελματιών αλιέων είχε επίπεδο μόρφωσης πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (Εικόνα 1β), το 65% των επαγγελματιών αλιέων ήταν έγγαμοι (Εικόνα 1γ) και το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε ότι το επάγγελμα του πατέρα τους ήταν επίσης αλιείας (59,5%). Το 37,8 των έγγαμων αλιέων της περιοχής έχουν 2 παιδιά, ενώ το 32,4% περισσότερα από 3 παιδιά (μέγιστο 7 παιδιά).

Εικόνα 1. Συχνότητες (%) κατανομής: (α) της ηλικιακής κλάσης των ερωτηθέντων, (β) του επιπέδου μόρφωσης, (γ) της οικογενειακής κατάστασης και (δ) του επαγγέλματος του πατέρα.

3.2. Εξάρτηση των επαγγελματιών αλιέων από την αλιεία

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων (16%) είχε από 10 έως 14 έτη απασχόλησης με την επαγγελματική αλιεία (Εικόνα 2) και το 51% απασχολείται από 20 έως 45 χρόνια στην αλιεία.

Εικόνα 2. Συχνότητα (%) κατανομής των ετών απασχόλησης με την παράκτια επαγγελματική αλιεία των ερωτηθέντων.

Τα χαρακτηριστικά των αλιευτικών σκαφών όπως προέκυψαν από το ερωτηματολόγιο της έρευνας έδειξαν ότι (Πίνακας 1):

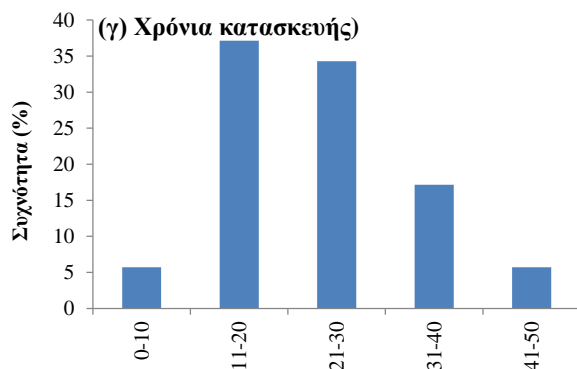
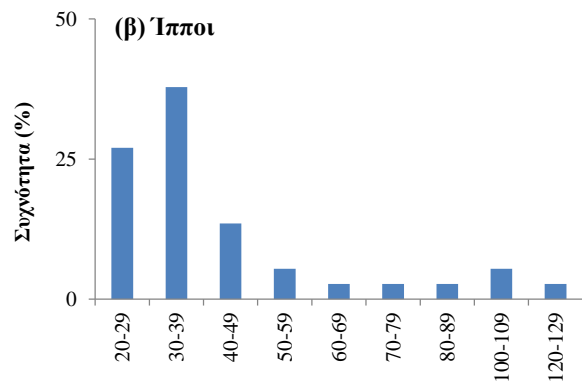
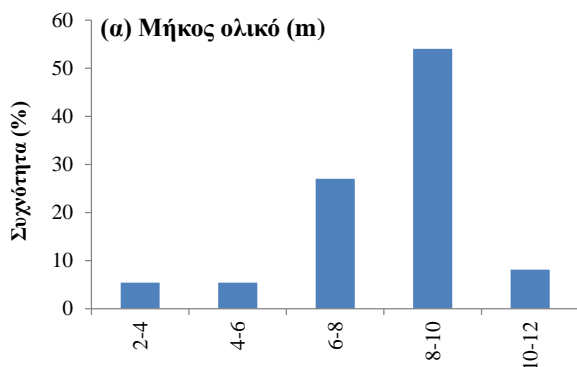
(α) το μέσο μήκος των σκαφών ήταν 8 μέτρα με το μεγαλύτερο ποσοστό (54,0%) να βρίσκεται στην κατηγορία μήκους 8-10 μέτρα (Εικόνα 3α)

(β) η μέση ιπποδύναμη (σε HP) των σκαφών ήταν 41,8 HP με το μεγαλύτερο ποσοστό (64,80%) να βρίσκεται στην κατηγορία ιπποδύναμης 20 έως 39 ίππων (Εικόνα 3β) και

(γ) το μέσο έτος κατασκευής των σκαφών ήταν 23,4 έτη με το μεγαλύτερο ποσοστό (71,4%) να βρίσκεται στην κατηγορία ιπποδύναμης 11 έως 30 χρόνια κατασκευής (Εικόνα 3γ).

Πίνακας 1. Χαρακτηριστικά των αλιευτικών σκαφών των επαγγελματιών αλιέων της παρούσας έρευνας.

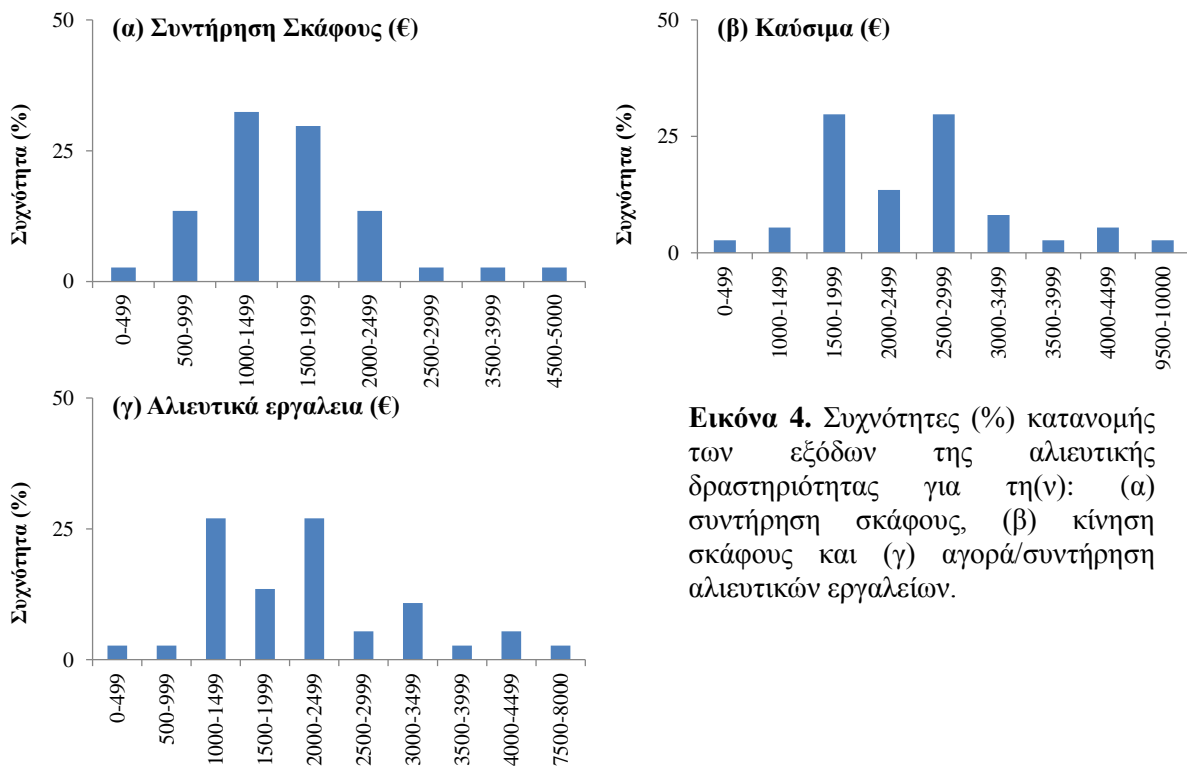
Μήκος ολικό (m)	Ιπποδύναμη σκάφους (HP)	Έτος κατασκευής	Με (NAI) ή χωρίς (OXI) άδεια	Αλιευτικά εργαλεία (%)
8,0(±1,8)	41,8(±25,1)	23,4(±9,0)	100%	Δίκτυα (100%) και παραγάδια (1%)

Εικόνα 3. Συχνότητες (%) κατανομής: (α) του μήκους, (β) της ιπποδύναμης της μηχανής και (γ) των χρόνων κατασκευής των σκαφών των ερωτηθέντων.

Αναφορικά με τα διαθέσιμα όργανα των σκαφών, το μεγαλύτερο ποσοστό των αλιέων διαθέτει στα σκάφη του VHF (91,8%) και βυθόμετρο (97,3%), ενώ μικρότερο ποσοστό διαθέτει GPS (48,6%) ή/και Radar (29,7%). Επίσης, το σύνολο των ερωτηθέντων δεν μοιράζεται το σκάφος του με άλλον επαγγελματία αλιέα.

Αναφορικά με τα ετήσια έξοδα, περισσότερο από το 65% των αλιέων δαπανά: (α) από 1000 έως 1500 € για τη συντήρηση του σκάφους (Εικόνα 4α), (β) από 1500 έως 3000 € για την αγορά καυσίμων (Εικόνα 4β) και (γ) από 1000 έως 2500 € για την αγορά και τη συντήρηση των αλιευτικών εργαλείων (Εικόνα 4γ).

Εικόνα 4. Συχνότητες (%) κατανομής των εξόδων της αλιευτικής δραστηριότητας για τη(ν): (α) συντήρηση σκάφους, (β) κίνηση σκάφους και (γ) αγορά/συντήρηση αλιευτικών εργαλείων.

Το συντριπτικό ποσοστό των ερωτηθέντων (91,4%) είναι μέλη αλιευτικών συλλόγων ή σωματείων, που χρονολογούνται από το 1970 και η γνώμη των αλιέων για τη λειτουργία αυτών των συνεταιρισμών είναι στη συντριπτική τους πλειοψηφία (94,1%) θετική.

Η λειτουργία αυτών των συνεταιρισμών έγκειται στην ενημέρωση των αλιέων, όπως φαίνεται και από το υψηλό ποσοστό των ερωτηθέντων (73,0%) που απάντησε ότι ενημερώνονται από τους συνεταιρισμούς. Επίσης, οι μισοί περίπου από τους ερωτηθέντες

αλιείς (51,3%) ενημερώνονται από τις τοπικές υπηρεσίες αλιείας, ενώ ένα πολύ μικρό ποσοστό (5,4%) δεν ενημερώνονται από πουθενά.

Αναφορικά με τις ημέρες αλιείας ανά μήνα, οι εικόνες 5α έως 5γ δείχνουν την κατανομή των συχνοτήτων των ημερών αλιείας για κάθε μήνα αλιευτικής δραστηριότητας. Τα αποτελέσματα των ημερών αλιείας παραθέτονται τόσο ως τιμές όσο και ως ομάδες τιμών των ημερών αλιείας, προκειμένου να γίνει μια όσο το δυνατό πιο ρεαλιστική απεικόνιση του πραγματικού αριθμού των ημερών αλιείας ανά μήνα. Ειδικότερα, τα αποτελέσματα έδειξαν ότι αναφορικά με τον αριθμό των ημερών αλιευτικής δραστηριότητας ανά μήνα δυο ομάδες μηνών αναγνωρίστηκαν, στις οποίες το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων αλιέων δήλωσαν ότι:

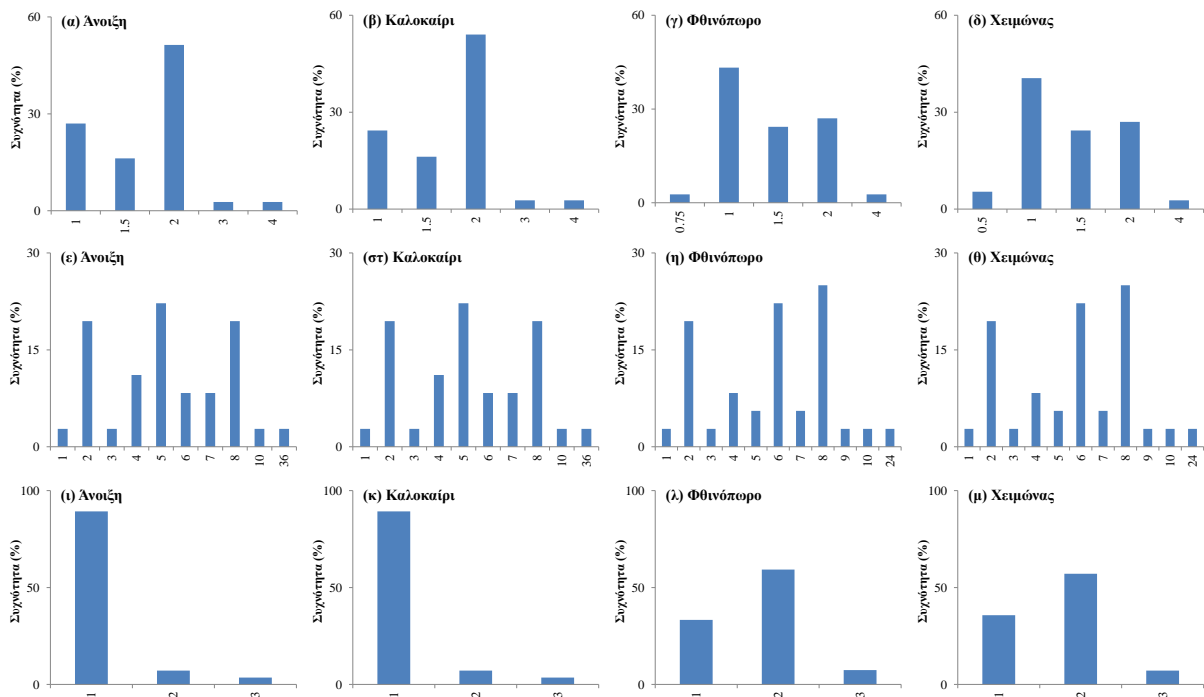
(α) την περίοδο Δεκέμβριος-Μάρτιος ασχολείται με την αλιεία 10 έως 15 ημέρες ανά μήνα (Εικόνες 5α,β,γ και μ) και

(β) την περίοδο Απρίλιος-Σεπτέμβριος ασχολείται με την αλιεία 15 έως 20 ημέρες ανά μήνα (Εικόνες 5δ,ε,στ,η,θ,ι, και κ).

Αναφορικά με το χρόνο που αφιερώνουν οι επαγγελματίες αλιείς της παρούσας έρευνας για την πορεία προς τα αλιευτικά πεδία, για την αλιευτική δραστηριότητα και για την προετοιμασία των αλιευτικών εργαλείων, τα αποτελέσματα έδειξαν ότι (Εικόνα 6):

(α) ο χρόνος που αφιερώνουν σε κάθε εξόρμηση κατά την πορεία προς τα αλιευτικά πεδία κυμαίνεται από 1 έως 1,5 ώρες κατά τις περιόδους του φθινοπώρου και του χειμώνα και 2 ώρες για την περίοδο της άνοιξης και του καλοκαιριού,

(β) ο χρόνος που αφιερώνουν σε κάθε εξόρμηση για την αλιευτική δραστηριότητα ποικίλλει ανάμεσα στις 2 ώρες, 5 ώρες και 8 ώρες, ανεξάρτητα από την εποχή. Η επίδραση της εποχής ήταν σημαντική στο μέγιστο χρόνο ορισμένων αλιέων, η οποία έφθανε τις 36 ώρες κατά τις περιόδους της άνοιξης και του καλοκαιριού και

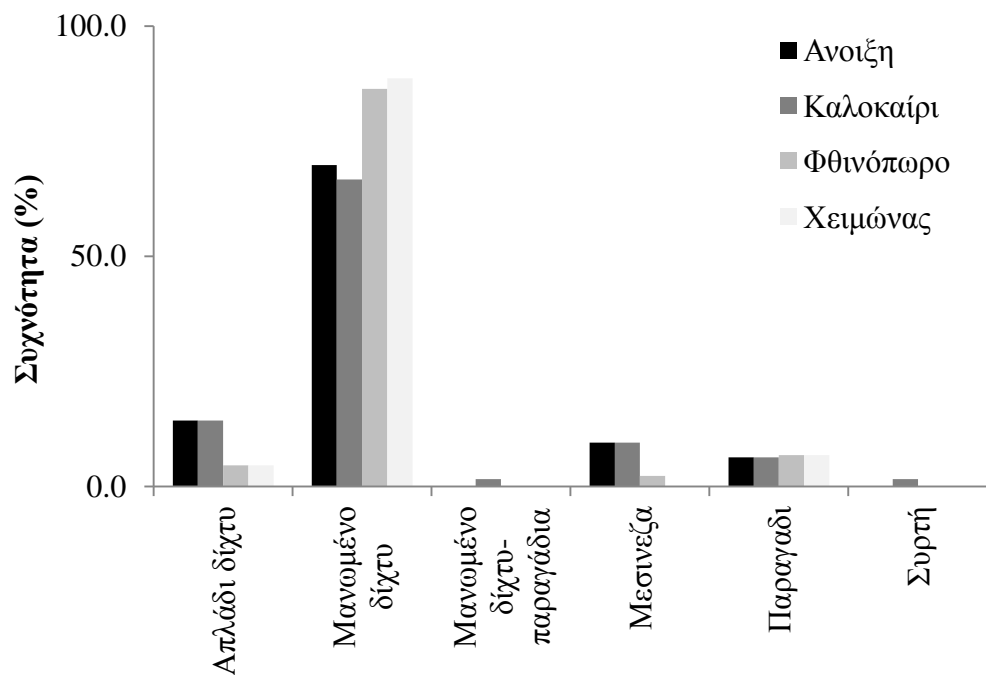

Εικόνα 5. Συχνότητες (%) κατανομής του αριθμού των ημερών αλιείας ανά μήνα αλιευτικής δραστηριότητας.

(γ) ο χρόνος που αφιερώνουν για την προετοιμασία των αλιευτικών εργαλείων ήταν κυρίως 1 ώρα (> 89%) για την άνοιξη και το καλοκαίρι και 2 ώρες (> 87%) για το φθινόπωρο και το χειμώνα.

3.3. Ενασχολήσεις των επαγγελματιών αλιέων

Η περιγραφική ανάλυση των ερωτημάτων που αναφέρονται στις ενασχολήσεις έδειξε, αρχικά, ότι υπάρχει μικρή διαφοροποίηση της χρήσης διαφορετικών τύπων αλιευτικών εργαλείων σε κάθε εποχή (Εικόνα 6). Ειδικότερα, το κύριο εργαλείο σε όλες τις εποχές ήταν τα μανωμένα δίχτυα (σε κάθε εποχή η συμμετοχή του ήταν μεγαλύτερη από 66,7%), ενώ την άνοιξη και το καλοκαίρι το ποσοστό συμμετοχής των απλών δικτυών αυξάνονταν σε σύγκριση με το φθινόπωρο και το χειμώνα (Εικόνα 6) και σε μικρότερο βαθμό η αλιεία με πετονιά (μεσινέζα).

Εικόνα 6. Ποσοστιαία (%) κατανομή των τύπων αλιευτικών εργαλείων ανά εποχή για το σύνολο των αλιέων που μετείχαν στην έρευνα.

Η ανάλυση των ερωτημάτων αναφορικά με τη συμμετοχή των αλιευόμενων ειδών ανά εποχή έδειξε ότι (Πίνακας 2) την άνοιξη το κύριο είδος ήταν η γόπα, το καλοκαίρι η κουρκούνες, ενώ το φθινόπωρο και το χειμώνα τα μπαρμπούνια.

Πίνακας 2. Ποσοστιαία συμμετοχή (%) των αλιευόμενων ειδών ανά εποχή. Με έντονη γραφή υποδεικνύεται το κύριο είδος σε κάθε εποχή. Στον πίνακα παρουσιάζονται τα είδη με συμμετοχή > 3%.

Κύριο Είδος	Επιστημονικό	Άνοιξη	Καλοκαίρι	Φθινόπωρο	Χειμώνας
Γόπα	<i>Boops boops</i>	29,0	27,9	11,9	4,7
Κουρκούνες	<i>Siganus luridus</i>	8,1	37,7	7,1	
Μαρίδα	<i>Spicara smaris</i>	14,5			
Μένουλα	<i>Spicara menula</i>				
Μπαρμπούνια	<i>Mullus surmuletus</i>			31,0	48,8
Ξιφίας	<i>Xiphias gladius</i>				
Σαργοί	<i>Diplodus annularis</i>	3,2	4,9	4,8	4,7
Σκάρος	<i>Sparisoma cretense</i>	22,6	9,8		
Σουπιές	<i>Sepia officinalis</i>			16,7	4,7
Συναγρίδες	<i>Dentex dentex</i>				4,7
Χταπόδια	<i>Octopus spp.</i>				4,7
Μεγάλα σε μέγεθος είδη		4,8	4,9		4,7
Μικρά σε μέγεθος είδη		11,3	8,2	16,7	16,3

Αναφορικά με τη συμμετοχή των κύριων ειδών για τα κύρια αλιευτικά εργαλεία (μανωμένα και απλά δίχτυα) η ανάλυση των ερωτημάτων έδειξε ότι το είδος-στόχος (Πίνακας 3):

(α) στα απλά δίχτυα ήταν η γόπα, ανεξάρτητα την εποχή,

(β) στα μανωμένα δίχτυα ήταν ο σκάρος την άνοιξη (με δεύτερο κύριο είδος τη μαρίδα), οι κουρκούνες το καλοκαίρι (με δεύτερο κύριο είδος το σκάρο) και το μπαρμπούνι το φθινόπωρο και το χειμώνα (με δεύτερο κύριο είδος τις σουπιές).

Αναφορικά με τα υπόλοιπα αλιευτικά εργαλεία, τα παραγάδια έχουν ως είδος-στόχο τον ξιφία και το σαργό και η μισινέζα και η μισινελίκα τη γόπα.

Πίνακας 7. Ποσοστιαία συμμετοχή (%) των ειδών ανά εργαλείο και εποχή. Με έντονη γραφή υποδεικνύεται το κύριο είδος σε κάθε εποχή.

	Μανωμένα δίχτυα	Άνοιξη	Καλοκαίρι	Φθινόπωρο	Χειμώνας
Γόπα		7,0	5,0	5,6	
Κουρκούνες		11,6	57,5	8,3	2,7
Μαρίδα		20,9	2,5	2,8	
Μένουλα		2,3			
Μπαρμπούνια			2,5	36,1	56,8
Σαργοί			2,5		
Σκάρος		32,6	15,0		
Σουπιές		2,3		19,4	5,4
Συναγρίδες			2,5		5,4
Χταπόδια				2,8	5,4
Μεγάλα σε μέγεθος είδη		4,7	2,5	2,8	5,4
Μικρά σε μέγεθος είδη		16,3	10,0	19,4	18,9
Διάφορα		2,3		2,8	
Απλά δίχτυα					
Γόπα		100,0	100,0	100,0	100,0

Αναφορικά με τη μέση αλιευτική παραγωγή του κύριου είδους-στόχου ανά εργαλείο και εποχή που δήλωσαν οι επαγγελματίες αλιείς, τα αποτελέσματα έδειξαν ότι τη μεγαλύτερη παραγωγή εμφανίζει το παραγάδι (76,1 kg), λόγω της αλιείας ξιφία και κατά δεύτερο λόγο η αλιεία με μεσινέζα (πετονιά) (10,4 kg) για την αλιεία της γόπας και η αλιεία με απλό δίχτυ (9,4 kg). Η ποσότητα της παραγωγής για το μανωμένο δίχτυ, το οποίο αποτελεί το κύριο

αλιευτικό εργαλείο, σύμφωνα με τις δηλώσεις των αλιέων έφθανε τα 5,7 kg. Το γεγονός ότι το μανωμένο δίχτυ παρουσίαζε τις μικρότερες παραγωγές για το κύριο είδος οφείλεται στο ότι αλίευε σε μεγαλύτερες ποσότητες και άλλα παράπλευρα είδη μαζί με το κύριο είδος (Πίνακας 8).

Αναφορικά με τις ποσότητες των απορριπτόμεων ειδών (Πίνακες 8 και 9), οι αλιείς δήλωσαν ότι κατά σειρά αφθονίας τα απλά και τα μανωμένα δίχτυα παρουσίαζαν απορριπτόμενα αλιεύματα σε ποσοστό περίπου 50%, ενώ στα παραγάδια το ποσοστό των απορριπτόμενων δεν ξεπερνούσε το 10%.

Πίνακας 8. Μέση παραγωγή (σε kg) του κύριου είδους-στόχου ανά εργαλείο και εποχή.

Κύριο είδος	Απλάδι δίχτυ	Μανωμένο δίχτυ	Μεσινέζα	Παραγάδι	Σύνολο
Άνοιξη	10,6	7,8	13,0	59,3	12,1
Καλοκαίρι	11,1	5,3	8,8	57,8	10,2
Φθινόπωρο	3,0	5,1	4,0	110,0	10,0
Χειμώνας	3,0	4,2		112,5	9,6
Σύνολο	9,4	5,7	10,4	76,1	10,6
Παράπλευρα είδη					
Άνοιξη		7,8	2,0	58,8	12,5
Καλοκαίρι		7,2		57,5	12,5
Φθινόπωρο		8,4		28,3	10,0
Χειμώνας		7,6		28,3	9,3
Σύνολο		7,7	2,0	45,4	11,1
Απορριπτόμενα είδη					
Άνοιξη	10,0	12,3		11,0	12,1
Καλοκαίρι	10,0	11,9		11,0	11,8
Φθινόπωρο		11,4		15,0	11,6
Χειμώνας		11,0		15,0	11,3
Σύνολο	10,0	11,7		12,6	11,7

Πίνακας 9. Ποσοστό (%) συνεισφοράς των απορριπτόμενων αλιευμάτων ανά εργαλείο και εποχή.

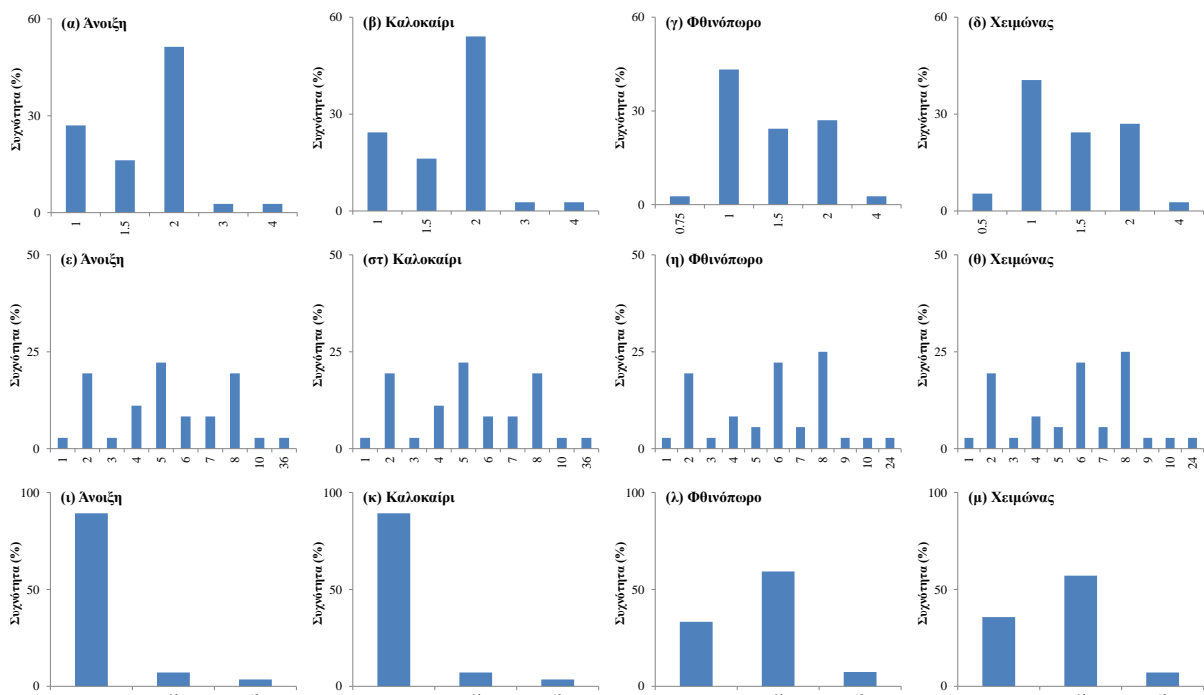
Απορριπτόμενα	Απλάδι δίχτυ	Μανωμένο δίχτυ	Παραγάδι	Σύνολο
Άνοιξη	48,6	43,9	8,5	8,5
Καλοκαίρι	47,4	48,8	8,7	8,7
Φθινόπωρο	0,0	45,9	9,8	9,8
Χειμώνας	0,0	48,2	9,6	9,6
Σύνολο	51,5	46,4	9,4	9,4

Αναφορικά με το χρόνο που αφιερώνουν οι επαγγελματίες αλιείς για μια αλιευτική εξόρμηση η ανάλυση των ερωτηματολογίων έδειξε ότι ο χρόνος που δαπανείται (Εικόνα 7):

(α) για την πορεία προς τα αλιευτικά πεδία είναι μεγαλύτερος την άνοιξη και το καλοκαίρι (2 ώρες δηλώνει περισσότερο από το 51% των ερωτηθέντων), από ότι το φθινόπωρο και το χειμώνα (1 ώρα δηλώνει περισσότερο από το 40% των ερωτηθέντων)

(β) για την αλιευτική δραστηριότητα κυμαίνεται από 2 ώρες έως 8 ώρες ανεξάρτητα από την εποχή και

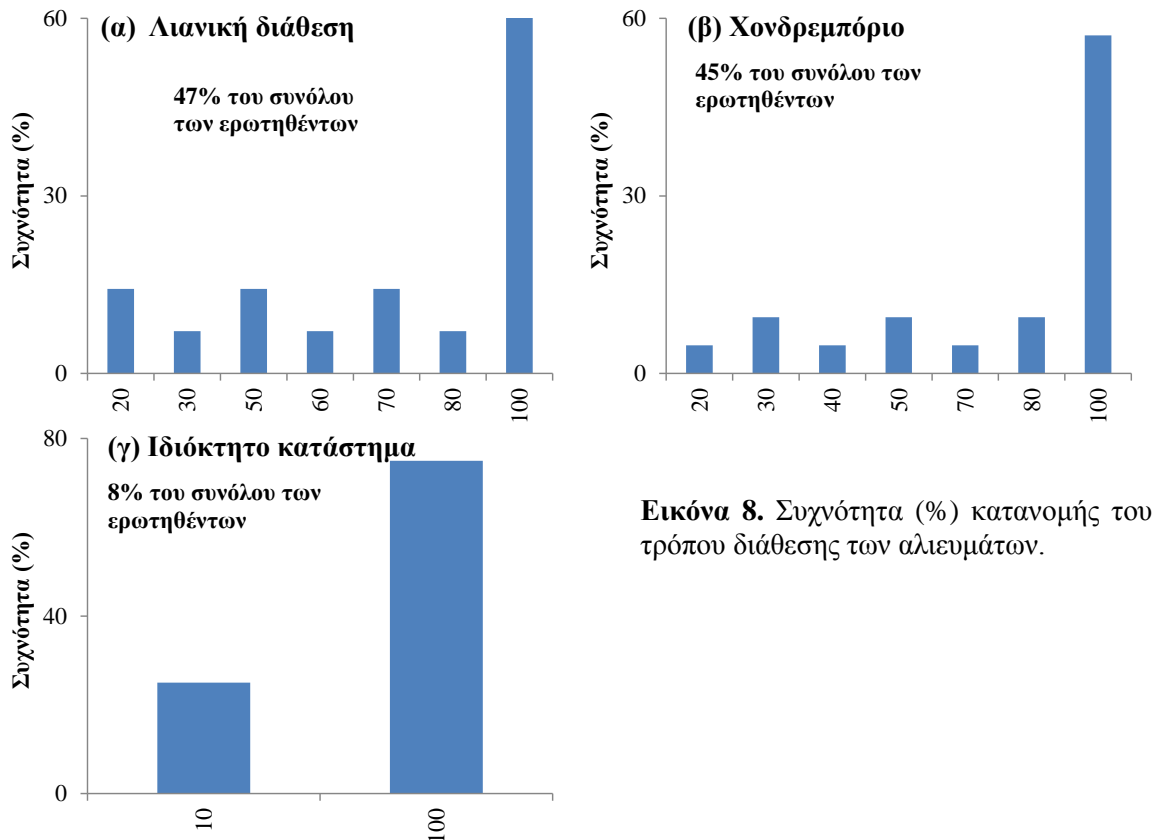
(γ) για την προετοιμασία των αλιευτικών εργαλείων είναι μικρότερος την άνοιξη και το καλοκαίρι (1 ώρα δηλώνει περισσότερο από το 89% των ερωτηθέντων), από ότι το φθινόπωρο και το χειμώνα (2 ώρες δηλώνει περισσότερο από το 57% των ερωτηθέντων).

Εικόνα 7. Συχνότητες (%) κατανομής της ώρας που αφιερώνουν οι αλιείς ανά εποχή για την πορεία (πάνω σειρά), αλιευτική διαδικασία (μεσαία σειρά) και προετοιμασία των εργαλείων (κάτω σειρά).

3.4. Προβλήματα κατά την άσκηση της αλιευτικής δραστηριότητας

Περίπου οι μισοί από τους αλιείς διαθέτουν τα αλιεύματά τους (Εικόνα 8) σε ιδιόκτητο κατάστημα λιανικής (47%), ή στο χονδρεμπόριο (48%), ενώ ένα μικρό ποσοστό (8%) τα διαθέτουν σε ιδιόκτητο κατάστημα.

Τα πιο σημαντικά θέματα που αφορούν την αλιεία (Πίνακας 3) που δηλώθηκαν ως πρώτη επιλογή από τις δηλώσεις των αλιέων αφορούσαν την αλιεία με μη επιτρεπόμενα μέσα (37,9%) και τη μη συμμετοχή των αλιέων στις αποφάσεις (48,3%). Ως δεύτερη επιλογή, οι επαγγελματίες αλιείς δήλωσαν ως σημαντικό θέμα τον εκσυγχρονισμό (31,0%), τη μη συμμετοχή των αλιέων στις αποφάσεις (24,1%) και την αλιεία με μη επιτρεπόμενα μέσα (20,7%).

Πίνακας 3. Ποσοστιαία (%) συμμετοχή των δηλώσεων των σημαντικών θεμάτων που αφορούν τους επαγγελματίες αλιείς ανάλογα με τη σειρά δήλωσης. Με έντονη γραφή υποδεικνύονται οι μεγαλύτερες τιμές.

Δηλώσεις	1 ^η επιλογή	2 ^η επιλογή	3 ^η επιλογή	4 ^η επιλογή	5 ^η επιλογή	6 ^η επιλογή
Μη επιτρεπόμενα μέσα	37,9	20,7	37,9	3,4		
Εκσυγχρονισμός		31,0	24,1	37,9	6,9	
Μητρώο ψαράδων	3,4	13,8	6,9	31,0	20,7	24,1
Διακίνηση αλιευμάτων	6,9	3,4	3,4	10,3	44,8	31,0
Ερασιτεχνική αλιεία	2,7	13,9	20,8		24,3	38,2
Συμμετοχή στους φορείς	48,3	24,1	6,9	13,8		6,9

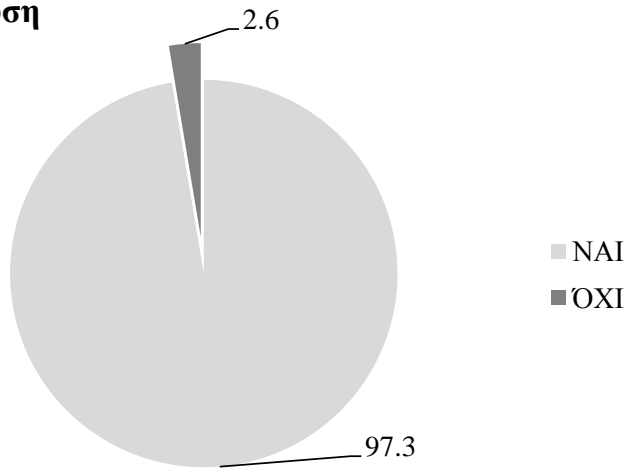
Σχεδόν όλοι οι επαγγελματίες αλιείς δήλωσαν ότι τα τρία πιο σημαντικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν κατά την αλιευτική δραστηριότητα είναι (Πίνακας 4), κατά σειρά σημαντικότητας, η μεγάλη αφθονία των κουνελόψαρων (το 75,5% των αλιέων το δήλωσαν ως το πρώτο πιο σημαντικό πρόβλημα), η αλιεία με παράνομα αλιευτικά εργαλεία (το 32,4% των αλιέων το δήλωσαν ως το δεύτερο πιο σημαντικό πρόβλημα) και η μεγάλη αφθονία των δελφινιών (το 33,3% των αλιέων το δήλωσαν ως το τρίτο πιο σημαντικό πρόβλημα).

Πίνακας 4. Ποσοστιαία (%) συμμετοχή των τριών πιο σημαντικών προβλημάτων που αφορούν τους επαγγελματίες αλιείς. Με έντονη γραφή υποδεικνύονται οι μεγαλύτερες τιμές.

Πρώτο Πρόβλημα	%	Δεύτερο Πρόβλημα	%
Κουνελόψαρα	75,7	Παράνομη αλιεία	32,4
Δελφίνια	8,1	Δελφίνια	23,5
Παράνομη αλιεία	8,1	Χελώνες	20,6
Δεν έχει ψάρια	2,7	Κουνελόψαρα	14,7
Έλλειψη κλειστών περιοχών	2,7	Δεν έχει ψάρια	5,9
Ιχθυοτροφεία	2,7	Έλλειψη κλειστών περιοχών	2,9
Τρίτο Πρόβλημα	%		
Δελφίνια	33,3		
Παράνομη αλιεία	29,2		
Έλλειψη κλειστών περιοχών	12,5		
Χελώνες	8,3		
Δεν έχει ψάρια	4,2		
Ερασιτέχνες	4,2		
Κουνελόψαρα	4,2		
Τράτες	4,2		

Σε συνάφεια με τις δηλώσεις των αλιέων αναφορικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν, σχεδόν όλοι οι ερωτηθέντες (97,3%) επιθυμεί περισσότερη αστυνόμευση στην αλιεία (Εικόνα 9).

Αστυνόμηση

Εικόνα 9. Συχνότητα κατανομής της δήλωσης για περισσότερη ή όχι αστυνόμηση της αλιείας

Αναφορικά με τα μελλοντικά σχέδια των αλιέων (Πίνακας 5), το μεγαλύτερο ποσοστό των αλιέων προτίθεται να: (α) μην αποσύρει το σκάφος του (94,6%), (β) να μην το αντικαταστήσει (83,8%), (γ) να μην το εκσυγχρονίσει (70,3%) και (δ) να μην το μεταβιβάσει (94,6%).

Πίνακας 5. Ποσοστιαία (%) κατανομή των δηλώσεων των αλιέων αναφορικά με τα μελλοντικά σχέδια των αλιέων.

Απόσυρση	%	Αντικατάσταση	%
ΝΑΙ	5,4	ΝΑΙ	16,2
ΌΧΙ	94,6	ΌΧΙ	83,8
Εκσυγχρονισμός	%	Μεταβίβαση	%
ΝΑΙ	29,7	ΝΑΙ	5,4
ΌΧΙ	70,3	ΌΧΙ	94,6

4. ΣΥΖΗΤΗΣΗ

4.1. Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της έρευνας

Η ανάλυση των ερωτηματολογίων από τους επαγγελματίες αλιείς της παράκτιας αλιείας στην περιοχή Λάρνακας-Λευκωσίας έδειξε ότι η παράκτια αλιεία στην Κύπρο: (α) αποτελεί ένα παραδοσιακό επάγγελμα (το 60% των ερωτηθέντων είχε πατέρα ψαρά), (β) παρουσιάζει τάση γήρανσης (το 1/3 των ερωτηθέντων αποτελούνται από άτομα ηλικίας 60-75 ετών και η μέση ηλικία των αλιέων ανέρχεται στα 50 έτη), (γ) αποτελεί προσωπική υπόθεση (το 91,3% των ερωτηθέντων δηλώνει ότι έχει δικό του σκάφος), (δ) ασκείται από άτομα χαμηλού μορφωτικού επιπέδου (το 84,0% των αλιέων δεν είχε ακολουθήσει την εκπαίδευση μετά το δημοτικό σχολείο) και (ε) χαρακτηρίζεται από λιτό εξοπλισμό μικρών σκαφών (VHF διαθέτει το 91,8% και βυθόμετρο 97,3%, ενώ μικρότερο ποσοστό διαθέτει GPS (48,6%) ή/και Radar (29,7%)) με μικρό μήκος (μέση μήκος 8 m) και μεγάλη ηλικία κατασκευής (23,4 χρόνια).

Στα περισσότερα από τα παραπάνω χαρακτηριστικά που δηλώθηκαν από τους επαγγελματίες αλιείς της περιοχής έρευνας εντοπίζονται ομοιότητες με τα χαρακτηριστικά

της μικρής παράκτιας αλιείας στην ελληνική επικράτεια (Ανώνυμος, 2003). Ειδικότερα, οι ομοιότητες εντοπίζονται: (α) στην ηλικιακή κατανομή των επαγγελματιών αλιέων (στην Ελλάδα εκτιμήθηκε στα 54 έτη), (β) στο λιτό εξοπλισμό των αλιευτικών σκαφών (παρόμοια ποσοστά κατοχής βοηθητικών οργάνων πλοήγησης) και (γ) στο μορφωτικό επίπεδο των αλιέων (στην περιοχή του Αμβρακικού: 70%, Ανώνυμος, 2008α, του Κορινθιακού: 40%, Ανώνυμος, 2008β και των ελληνικών θαλασσών γενικότερα: 60,5%. Τζανάτος, 2006). Από τις παραπάνω συγκρίσεις γίνεται φανερό, ότι η παράκτια αλιεία στην περιοχή της Λάρνακας-Λεμεσού, όπως και στην ελληνική επικράτεια, αποτελεί μια αυστηρά προσωπική και παραδοσιακή δραστηριότητα που λαβάνει χώρα σε γειτνίαση με τα τοπικά λιμάνια.

Διαφοροποιήσεις εντοπίστηκαν ανάμεσα στα χαρακτηριστικά των αλιευτικών σκαφών της περιοχής έρευνας και σε αυτά της ελληνικής επικράτειας, όπου τα σκάφη της παράκτιας αλιείας στην Κύπρο ήταν μεγαλύτερα, με μεγαλύτερη ισχύ μηχανής, αλλά παλαιότερα (μέσο μήκος 8,0 μέτρα, ιπποδύναμη 41,8HP και μέση ηλικία 23,4 έτη) από τα παράκτια σκάφη των ελληνικών θαλασσών (μέσο μήκος 6,6 μέτρα, ιπποδύναμη 30HP και μέση ηλικία 16 έτη) (Ανώνυμος, 2003). Τα (α) και (β) ίσως να οφείλονται στο ότι στην περιοχή έρευνας τα αλιευτικά σκάφη είναι εκτεθειμένα στην ανοιχτή θάλασσα, ενώ το (γ) πιθανά να οφείλεται στην απουσία, μέχρι πριν από λίγα χρόνια, χρηματοδοτικών ενισχύσεων για την κυπριακή αλιεία από διεθνείς φορείς ή την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η ανάλυση των ατομικών συνεντεύξεων των επαγγελματιών αλιέων έδειξε επίσης, ότι η απασχόληση των επαγγελματιών αλιέων κατά τη διάρκεια των μηνών σε ετήσιο κύκλο εμφάνισε μια εποχικότητα, με τις περισσότερες ημέρες αλιείας να εντοπίζονται την περίοδο της άνοιξης και του καλοκαιριού (Απρίλιος-Σεπτέμβριος). Το πρότυπο αυτό οφείλεται σε έναν ή σε συνδυασμό περισσότερων από τους παρακάτω παράγοντες: (α) ευνοϊκές συνθήκες αλιείας, (β) υψηλή ζήτηση για αλιεύματα λόγω τουρισμού και συνεπώς μεγαλύτερες τιμές των ψαριών (Stergiou et al., 2002) και (γ) έντονες οριζόντιες μετακινήσεις των ψαριών λόγω

αναπαραγωγής (Stergiou 2000). Η εικόνα αυτή είναι απολύτως συμβατή με την αντίστοιχη για το σύνολο των Ελλήνων επαγγελματιών παράκτιων αλιέων (Ανώνυμος, 2003).

Η μέση διάρκεια της απασχόλησης των αλιέων με μια αλιευτική εξόρμηση μεταβάλλεται ανάλογα με την εποχή όπου: (α) την άνοιξη και το καλοκαίρι δαπανάται περισσότερη ώρα για την πορεία προς τα αλιευτικά πεδία, καθώς λόγω ευνοϊκών καιρικών συνθηκών οι αλιείς μπορούν να επεκταθούν και προς βαθύτερα πεδία και (β) το φθινόπωρο και το χειμώνα δαπανάται περισσότερη ώρα για την προετοιμασία των αλιευτικών εργαλείων, καθώς πιθανά λόγω της αλιείας σε ρηχότερα νερά τα δίχτυα απαιτούν περισσότερη προσπάθεια για να καθαριστούν από τα μη εμπορικά είδη, φύκια κ.α. (Stergiou et al., 2006). Συνολικά, πάντως, η μέση διάρκεια της απασχόλησης κυμάνθηκε από 4 ώρες έως 11 ώρες. Συγκρίνοντας τις παραπάνω τιμές με αυτές για το μέσο Έλληνα παράκτιο αλιέα (συνολικά 15,8 ώρες) (Ανώνυμος, 2003), προκύπτει ότι οι παράκτιοι επαγγελματίες αλιείς της περιοχής Λάρνακας-Λευκωσίας επενδύουν συνολικά λιγότερο χρόνο στην ενασχόλησή τους με την αλιεία, γεγονός που πιθανά να οφείλεται στην απουσία εμποδίων που πιθανά δυσχεραίνουν την αλιευτική δραστηριότητα στην Κύπρο (απουσία νησιών, πετρώδους βυθού και βαθιών νερών).

Η απουσία των αλιέων στις αποφάσεις και η αλιεία με μη επιτρεπόμενα μέσα αποτελούσαν τα πιο σημαντικά θέματα που αφορούσαν στην παράκτια αλιεία στην περιοχή Λάρνακας-Λεμεσού (ως πρώτη επιλογή δηλώθηκαν από το 48,3 και το 37,9% των ερωτηθέντων). Η παράνομη αλιεία φαίνεται να αποτελεί ένα σημαντικό πρόβλημα της παράκτιας αλιείας, γεγονός που ενισχύεται και από το συντριπτικά μεγάλο ποσοστό των αλιέων που επιθυμεί περισσότερη αστυνόμευση κατά τις αλιευτικές δραστηριότητες (97,3%). Γενικά, η παράκτια αλιεία δέχεται πιέσεις τόσο από την υποβάθμιση του οικοσυστήματος στη θάλασσα όσο και από τις παρεμβάσεις και τις δραστηριότητες στην παράκτια ζώνη (Ανώνυμος, 2008β). Το στοιχείο αυτό αναδεικνύει την αναγκαιότητα της θέσπισης μέτρων

προστασίας των αλιευτικών αποθεμάτων. Ιδιαίτερα στην παράκτια ζώνη, η οποία αποτελεί το βασικό ενδιαίτημα προστασίας, διατροφής και αναπαραγωγής των ψαριών (Stergiou, 2000).

Παρά τη σημασία της αλιείας για τους επαγγελματίες αλιείς, οι τελευταίοι δήλωσαν, σε σημαντικό ποσοστό, ως ένα από τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τη συμμετοχή των φορέων των ψαράδων στις αποφάσεις (27% ως πρώτη επιλογή). Το στοιχείο αυτό αναδεικνύει την έλλειψη οργάνωσης της επαγγελματικής αλιείας στην περιοχή της έρευνας, η οποία έχει ως αποτέλεσμα την έλλειψη συμμετοχής των άμεσα ενδιαφερομένων στη λήψη των αποφάσεων.

Ωστόσο, το σημαντικότερο πρόβλημα της παράκτιας αλιείας στην περιοχή της έρευνας αποτελεί, σύμφωνα με τις δηλώσεις της πλειοψηφίας των αλιέων, η μεγάλη αφθονία του λαγοκέφαλου ή κουνελόψαρου (*Lagocephalus sceleratus*). Το γεγονός αυτό ενισχύεται και από το ενδιαφέρον των τοπικών αρχών για την αντιμετώπιση του συγκεκριμένου προβλήματος (Μιχαηλίδης, 2011). Το είδος αυτό αποτελεί Λεσσεψιανό μετανάστη και στην Κύπρο η πρώτη επίσημη αναφορά του είδους έγινε το 2006 (Katsanevakis et al., 2009), ενώ ξεκίνησε να εμφανίζεται μετά το 2000 και μετά το 2006 παρατηρήθηκε ραγδαία αύξηση του πληθυσμού του (Katsanevakis et al., 2009). Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αλιείς εντοπίζονται σε άμεσα και έμμεσα. Άμεσα, λόγω της έντονης επιθετικότητας που αναπτύσσει το είδος προς στα ψάρια που είναι αλιευμένα στα δίχτυα με αποτέλεσμα να καταστρέφουν τα δίχτυα και έμμεσα, καθώς λόγω της τοξικότητάς (Κατίκου και συν., 2007) δεν έχει καμία εμπορική αξία.

Αναφορικά με τα κύρια είδη που δήλωσαν οι αλιείς, τα αποτελέσματα επιβεβαίωσαν αντίστοιχες μελέτες στην παράκτια αλιεία της Ελλάδας, όπου τα κύρια εργαλεία αλιείας ήταν τα δίχτυα και τα παραγάδια (Stergiou et al., 2002, 2006, Tzanatos et al., 2005). Τα είδη-στόχοι των αλιέων είναι χαρακτηριστικά είδη της παράκτιας ζώνης της Κύπρου (γόπες, μπαρμπούνια, κουρκούνες) (STECF, 2011). Επίσης, η αλιεία με παραγάδι αποτελεί τύπος

στοχευμένης αλιείας για την αλίευση του ξιφιά (Tzanatos et al., 2005), η οποία λαμβάνει χώρα κυρίως την άνοιξη και το καλοκαίρι (Κατσέλης και συν., 2000, 2001). Επιπρόσθετα, η παρούσα μελέτη βρίσκεται σε ασυμφωνία με άλλες μελέτες αναφορικά με τις ποσότητες των απορριπτόμενων αλιευμάτων στα μανωμένα δίχτυα, όπου το υψηλό ποσοστό που δηλώθηκε από τους επαγγελματίες αλιείς (περίπου 50%) πιθανά να οφείλεται στην αλιεία μεγάλων ποσοτήτων του κουνελόψαρου. Ωστόσο, τα απορριπτόμενα αλιεύματα του παραγαδιού βρίσκονταν σε συμφωνία με άλλες μελέτες της παράκτιας αλιείας (Tzanatos et al., 2007).

Μια σημαντική παράμετρος που, επίσης, αναδεικνύεται από την παρούσα έρευνα είναι το γεγονός ότι σχεδόν οι μισοί από τους αλιείς που ερωτήθηκαν (49%) διαθέτουν τα αλιεύματά τους στη λιανική αγορά (εστιατόρια, ξενοδοχεία, ιδιώτες), χωρίς να έχει προηγηθεί η καταγραφή της παραγωγής από τους επίσημους φορείς καταγραφής αλιευτικών δεδομένων (ιχθυόσκαλες). Σχεδόν παρόμοιο ποσοστό (43,7%) έχει εκτιμηθεί και για την περίπτωση της παράκτιας αλιείας στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας (Tzanatos et al., 2006). Το γεγονός αυτό ενισχύει τους προβληματισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφορικά με τη δυσκολία εκτίμησης της αλιευτικής παραγωγής που προέρχεται από την παράκτια αλιεία (Ευρωπαϊκός Κανονισμός αρ. 1005/2008/29-9-2008), με συνέπεια η καταγραφή της αλιευτικής παραγωγής από τους επίσημους φορείς να είναι υπο-εκτιμημένη.

Καταληκτικά, στην παρούσα εργασία έγινε μια πρώτη προσέγγιση της διερεύνησης των επιχειρησιακών χαρακτηριστικών των επαγγελματιών αλιέων της παράκτιας αλιείας στην περιοχή του κόλπου Λάρνακας-Λεμεσού και των προβλημάτων που αντιμετωπίζει κατά την άσκηση της αλιευτικής δραστηριότητας. Η διερεύνηση του μηχανισμού με τον οποίο οι αλιείς επιλέγουν και εναλλάσσουν ενασχολήσεις μπορεί να διευκολύνει στο σχεδιασμό ενός δειγματοληπτικού πρωτοκόλλου, το οποίο να προσεγγίζει την πραγματική κατάσταση και να επιτρέψει την κατανόηση των παραγόντων που καθορίζουν την αλιευτική τακτική (Salas and Gaertner, 2004).

4.1. Περιορισμοί της Έρευνας

Η έρευνα ήταν διερευνητική στη φύση της και προφανώς, υπάρχουν και άλλες μεταβλητές που δεν συμπεριλήφθηκαν στο ερωτηματολόγιο και θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν. Η έρευνα περιορίστηκε σε ερωτήματα που αναφέρονται και σε άλλες παρόμοιες έρευνες στην ελληνική επικράτεια. Περαιτέρω έρευνα σε μεγαλύτερο δείγμα και σε ευρύτερες περιοχές, καθώς και επιπρόσθετες μεταβλητές θα μπορούσαν να βελτιώσουν σημαντικά την εγκυρότητα των αποτελεσμάτων της παρούσας έρευνας.

Ο βασικός περιορισμός της παρούσας έρευνας εστιάζεται στο γεγονός πως στην έρευνα μετείχαν οι επαγγελματίες αλιείς από μια συγκεκριμένη περιοχή και όχι από το σύνολο της ακτογραμμής της Κύπρου. Για το λόγο αυτό, τα αποτελέσματα της έρευνας πρέπει να ερμηνευτούν λαμβάνοντας υπόψη αυτόν τον περιορισμό.

4.3. Συμπεράσματα της έρευνας

Ο αλιευτικός στόλος των επαγγελματιών παράκτιων αλιέων της περιοχής του κόλπου Λάρνακας-Λεμεσού είναι παραδοσιακός, χαμηλού κόστους και προσαρμοσμένος στο οικοσύστημα και στις συνθήκες εργασίας.

Η αλιευτική δραστηριότητα γίνεται όλους τους μήνες του έτους, όπου τα κύρια αλιευτικά εργαλεία είναι τα δίχτυα (κυρίως μανωμένα και σε μικρότερο βαθμό απλά δίχτυα), με τα παραγάδια να χρησιμοποιούνται κατά κύριο λόγο για την αλιεία ξιφία την περίοδο που επιτρέπεται η αλιεία του συγκεκριμένου είδους.

Σύμφωνα με τις δηλώσεις των αλιέων παρατηρήθηκε αύξηση των ημερών αλιείας την περίοδο Απρίλιος-Οκτώβριος.

Η απουσία των αλιέων στις αποφάσεις και η αλιεία με μη επιτρεπόμενα μέσα αποτελούσαν τα πιο σημαντικά θέματα που αφορούσαν στην παράκτια αλιεία στην περιοχή Λάρνακας-Λεμεσού.

Το σημαντικότερο πρόβλημα της παράκτιας αλιείας στην περιοχή της έρευνας αποτελεί είναι η μεγάλη αφθονία του λαγοκέφαλου ή κουνελόψαρου (*Lagocephalus sceleratus*), το οποίο λόγω της τοξικότητάς του δεν έχει εμπορική αξία.

5. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ανώνυμος (2003). Ανάπτυξη τυπολογίας των Ελλήνων επαγγελματιών αλιέων μικρής παράκτιας αλιείας με βάση αλιευτικά, οικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά. Τελική Έκθεση, Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιεία, 229 σελ.

Ανώνυμος (2008α). Αλιευτική δραστηριότητα στον Αμβρακικό Κόλπο: Υφιστάμενη κατάσταση και προοπτικές, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας 2000-2006: Μέτρο 4.4-«Ενέργειες που τίθενται σε εφαρμογή από τους επαγγελματίες».

Ανώνυμος (2008β). Αλιευτική δραστηριότητα στον Κορινθιακό και τον Πατραϊκό Κόλπο: Υφιστάμενη κατάσταση και προοπτικές. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας 2000-2006: Μέτρο 4.4-«Ενέργειες που τίθενται σε εφαρμογή από τους επαγγελματίες».

Batzios Ch., Angelidis P., Papapanagiotou E.P., Moutopoulos D.K., Anastasiadou Ch., Chrisopolitou V. (2004). Greek Consumer's Image of the Cultured Mussel Market. *Aquaculture International* 12(3): 239-257.

Scientific Technical and Economic Committee for Fisheries (STEF) (2011). Assessment of Mediterranean Sea stocks – part 2 (STECF-11-14), European Union, p. 611.

Κατίκου Π., Γεωργαντέλης Δ., Σινούρης Ν., Καραπαναγιωτίδης Ι., Νεοφύτου Ν., Νεοφύτου Χ. (2007). Διερεύνηση της τοξικότητας του είδους *Lagocephalus sceleratus* στον

Ελλαδικό χώρο: Πρώτη αναφορά. Ά Πανελλήνια Συνάντηση για τις εισβολές ξενικών υδρόβιων ειδών στην Ανατολική Μεσόγειο, Ηράκλειο Κρήτης, 5-6 Νοεμβρίου 2007.

Katsanevakis S., Tsiamis K., Ioannou G., Michailidis N., Zenetos A. (2009). Inventory of alien marine species of Cyprus (2009). *Mediterranean Marine Science*, Vol, 10/2: 109-133.

Κατσέλης Γ., Σπίνος Ε., Κουτσικόπουλος Κ., Περιστεράκη Π., Τσερπές Γ. (2000). Χαρακτηριστικά του στόλου αλιείας του Ξιφία στη Δυτική Ελλάδα. Πρακτικά του 6ου Πανελληνίου Συμποσίου Αλιείας και Ωκεανογραφίας, 6: 130-134.

Κατσέλης Γ., Σπίνος Ε., Χαλινίδου Ι., Κουτσικόπουλος Κ., Περιστεράκη Π., Τσερπές Γ. (2001). Αλιεία του Ξιφία στη Δυτική Ελλάδα: Παράγοντες που επηρεάζουν την αλιευτική προσπάθεια και την απόδοση. Πρακτικά του 10^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Ιχθυολόγων, 10: 17-20.

Mediterranean Small Craft Fishery and Development-MESFIDE (2008). INTEREG IIB- ARCHIMED.

Μιχαηλίδης Ν. (2011). Ερευνητικό πρόγραμμα/μελέτη για το λεσσεψιανό είδος λαγοκέφαλος (*Lagocephalus sceleratus*) στα παράκτια νερά της Κύπρου. Μελέτη του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, Τμήμα Αλιείας και Θαλασσιών Ερευνών, 44 σελ.

Moutopoulos D.K., Stergiou K.I. (2012). Spatial disentangling of Greek commercial fisheries landings by gear between 1928-2007. *Journal of Biological Research*, 18: 265-279.

Papaconstantinou C., Kavadas S., Tsimenides N., Economou A.N., Bazigos G. (2002). Design of a system for the collection and compilation of basic fisheries statistics in the Mediterranean: a case study for Greece. *Fisheries Research*, 57: 155-167.

Salas S., Sumaila U.R., Pitcher T. (2004). Short-term decisions of small-scale fishers selecting alternative target species: a choice model. *Canadian Journal Fisheries Aquatic Sciences*, 61: 374-383.

Stergiou K.I. (2000). Life-history patterns in the Hellenic Seas, *Web Ecology*, 1: 1-10.

Stergiou K.I., Christou E.D., Georgopoulos D., Zenetos A., Souvermezoglou C. (1997). The Hellenic Seas: Physics, Chemistry, Biology and Fisheries. *Oceanography and Marine Biology: an Annual Review*, 35: 415-538.

Stergiou K.I., Moutopoulos D.K., Erzini K. (2002). Gill net and longlines fisheries in Cyclades waters (Aegean Sea): species composition and gear competition. *Fisheries Research*, 57: 25-37.

Stergiou K.I., Moutopoulos D.K., Soriguer M.C., Puente E., Lino P.G., Zabala C., Monteiro P., Errazkin L.A., Erzini K. (2006). Trammel net catch species composition, catch rates and métiers in southern European waters: a multivariate approach. *Fisheries Research* 79: 170-182.

Τζανάτος Ε. (2006). Δομή, χαρακτηριστικά και διαχείριση της μικρής παράκτιας αλιείας στην Ελλάδα. Διδακτορική Διατριβή, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Πατρών, 168 σελ.

Tzanatos E., Dimitriou E., Katselis G., Georgiadis M., Koutsikopoulos C. (2005). Composition, temporal dynamics and regional characteristics of small-scale fisheries in Greece. *Fisheries Research*, 73: 147-158.

Tzanatos E., Dimitriou E., Papaharisis L., Roussi A., Somarakis S., Koutsikopoulos C. (2006). Principal socio-economic characteristics of the Greek small-scale coastal fishermen, *Ocean and Coastal Management*, 49(7-8):511-527.

Tzanatos, E., S. Somarakis, Tserpes G., Koutsikopoulos C. (2007). Discarding practices in a Mediterranean small-scale fishing fleet (Patraikos Gulf, Greece). *Fisheries Management and Ecology*, 14: 277-285.

Περίληψη

Η παρούσα εργασία έχει ως στόχο την καταγραφή και αποτίμηση των επιχειρησιακών και κοινωνικο-οικονομικών χαρακτηριστικών της παράκτιας αλιείας στη θαλάσσια περιοχή Λάρνακας-Λεμεσού, μέσα από τη διενέργεια ατομικών συνεντεύξεων. Ειδικότερα, διερευνώνται, κατηγοριοποιούνται και ποσοτικοποιούνται οι τακτικές αλιείας των επαγγελματιών αλιέων μέσα από την ανάπτυξη μιας τυπολογίας της επαγγελματικής αλιείας στην Κύπρο. Οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν στα αλιευτικά λιμάνια της περιοχής Λάρνακας-Λεμεσού κατά την περίοδο Σεπτέμβριος 2011-Οκτώβριος 2011. Τα άτομα που μετείχαν στην έρευνα ήταν επαγγελματίες αλιείς που δραστηριοποιούνται στη ευρύτερη θαλάσσια περιοχή του κόλπου Λάρνακας-Λεμεσού και επιλέχθηκαν τυχαία από διάφορες ηλικιακές ομάδες. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η παράκτια αλιεία στην περιοχή του κόλπου Λάρνακας-Λεμεσού: (α) αποτελεί ένα παραδοσιακό επάγγελμα, (β) παρουσιάζει τάση γήρανσης, (γ) ασκείται από άτομα χαμηλού μορφωτικού επιπέδου και (δ) χαρακτηρίζεται από λιτό εξοπλισμό μικρών σκαφών και μεγάλη ηλικία κατασκευής. Η αλιευτική δραστηριότητα γίνεται όλους τους μήνες του έτους (όπου οι αλιείς δήλωσαν ότι απασχολούνται περισσότερες ημέρες την περίοδο Απρίλιος-Οκτώβριος), με κύρια αλιευτικά εργαλεία τα δίχτυα (κυρίως μανωμένα και σε μικρότερο βαθμό απλά δίχτυα). Το σημαντικότερο πρόβλημα της παράκτιας αλιείας στην περιοχή της έρευνας αποτελεί η μεγάλη αφθονία του λαγοκέφαλου ή κουνελόψαρου (*Lagocephalus sceleratus*), το οποίο λόγω της τοξικότητάς του δεν έχει εμπορική αξία. Καταληκτικά, η διερεύνηση του μηχανισμού με τον οποίο οι επαγγελματίες παράκτιοι αλιείς στην περιοχή του κόλπου Λάρνακας-Λεμεσού επιλέγουν και εναλλάσσουν ενασχολήσεις, αλλά και η προσέγγιση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν κατά την άσκηση της αλιευτικής δραστηριότητας μπορεί να διευκολύνει στο σχεδιασμό ενός δειγματοληπτικού πρωτοκόλλου, για την κατανόηση των παραγόντων που καθορίζουν την αλιευτική τακτική.

Abstract

The present study aims to identify the operational and socio-economic characteristics of the small-scale fisheries based on individual interviews conducted in the ports of the Gulf Larnaca-Limassol during the period September 2011-October 2011. The people surveyed were professional fishermen operating in the study area and they were randomly selected from different age groups. The results showed that small-scale fisheries: (a) is a traditional occupation, (b) shows an aging trend, (c) is practiced by people of low educational level and (d) fishing vessels are characterized by low-cost equipment and of older age structure. Fishing exploitation takes place during all months of the year (particularly during the period from April to October), and the main gear used are the gill and trammel nets. Fishers declared as the major problem of the coastal fisheries in the study area the great abundance of *Lagocephalus sceleratus*, due to its toxicity and thus no commercial value. In conclusion, the investigation of the fisheries typology in the Gulf of Larnaca-Limassol and the approach of the problems faced by the professional coastal fishers may facilitate the design of a sampling protocol scheme to determine the fishing tactics.

Παράρτημα
Ερωτηματολόγιο της έρευνας

Η παρούσα έρευνα πραγματοποιείται με σκοπό την καταγραφή της αλιευτικής δραστηριότητας στην περιοχή,

Το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο και δεν περιέχεται κανένα στοιχείο που να οδηγεί στην ταυτοποίηση του ερωτώμενου, Τα στοιχεία επεξεργάζονται συνολικά σε επίπεδο ομάδων ή περιοχών και όχι προσωπικά, Οι απαντήσεις σας θα αξιοποιηθούν για την εξυπηρέτηση του σκοπού που προαναφέρθηκε,

- Ημερομηνία συνέντευξης
- Αριθμός ερωτηματολογίου

Μεσολόγιο 2011

Α, ΕΞΑΡΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΙΕΙΑ

A1, Από πότε ασχολείστε επαγγελματικά με την αλιεία (έτος);

.....
A2, Η επαγγελματική άδεια που έχετε είναι,,,,,

Κόκκινη [1] ☐	Μπλε [2] ☐
--------------------------------------	-----------------------------------

A3, Ποιά είναι τα τεχνικά χαρακτηριστικά του σκάφους σας (αν έχετε):

A/A	Μήκος ολικό	Ιπποδύναμη σκάφους	Έτος κατασκευής	Με (ΝΑΙ)/χωρίς (ΟΧΙ) άδεια	Αλιευτικά εργαλεία

A5, Αναφέρατε τον ηλεκτρονικό εξοπλισμό του/των σκάφους/ών σας:

Radar [1] ☐	VHF [2] ☐	GPS [3] ☐
Βυθόμετρο [4] ☐	Άλλο:	

A6, Ποια είναι τα ετήσια έξοδα για:

Συντήρηση σκάφους/ών σας [1]	Ποσό:
Κίνηση σκάφους/ών (Καύσιμα, κτλ) [2]	Ποσό:
Προσωπικό [3]	Ποσό:
Αγορά/συντήρηση αλιευτικών εργαλείων [4]	Ποσό:

A7, Είστε μέλος αλιευτικού συλλόγου ή σωματείου:

Ναι [1] ☐ Από πότε:	Όχι [2] ☐
--	----------------------------------

A8, Είστε μέλος σε συνεταιρισμούς (π.χ, αλιευτικών προϊόντων);

Ναι [1] ☐	Όχι [2] ☐
----------------------------------	----------------------------------

A9, Αν ΟΧΙ γιατί;

.....
A10, Αναφέρατε αν και από που ενημερώνεστε:

Δεν ενημερώνομαι [1] ☐	Συνεταιρισμός ναυαγίων [2] ☐
Σωματείο ναυαγίων [3] ☐	Έντυπα [4] ☐
Υπηρεσία αλιείας [5] ☐	ΔΑ [6] ☐

A11, Πόσες ημέρες του μήνα ασχολείστε με την αλιεία:

Μήνας	Σύνολο Ημερών	Μήνας	Σύνολο Ημερών
Ιανουάριος		Ιούλιος	
Φεβρουάριος		Αύγουστος	
Μάρτιος		Σεπτέμβριος	
Απρίλιος		Οκτώβριος	
Μάιος		Νοέμβριος	
Ιούνιος		Δεκέμβριος	

ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΕΙΣ

Διερεύνηση του συνδυασμού εργαλείου (τεχνικά χαρακτηριστικά π,χ, δίχτυ απλάδι/μανωμένο/μικτό, μήκος/άλτος διχτυού μέγεθος ματιού, παραγάδι αφρού/βυθού, αριθμός/μέγεθος αγκιστριών, κιούρτοι, παγίδες κτλ,) – είδους στόχου (κύριου είδους) (ως προς την παραγωγή), πληροφορία για το κύριο είδος (π,χ, μικρά – μεγάλα, ή πόσα άτομα στο κιλό) και τα άλλα είδη (χωρίς εμπορική αξία π,χ, αυτά που πετάνε) ανά εποχή και ανά περιοχή (απόσταση από το λιμάνι βάθους),

A12, A) Άνοιξη:

Εργαλείο	Περιοχή	Κύριο είδος	Κιλά κύριο υ είδους	Άλλα είδη	Συνο- λικά κιλά	Είδη χωρίς εμπορική αξία

A13, B) Καλοκαίρι:

Εργαλείο	Περιοχή	Κύριο είδος	Κιλά κύριο υ είδους	Άλλα είδη	Συνο- λικά κιλά	Είδη χωρίς εμπορική αξία

ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΕΙΣ

Διερεύνηση του συνδυασμού εργαλείου (τεχνικά χαρακτηριστικά π,χ, δίχτυ απλάδι/μανωμένο/μικτό, μήκος/άλτος διχτυού μέγεθος ματιού, παραγάδι αφρού/βυθού, αριθμός/μέγεθος αγκιστριών, κιούρτοι, παγίδες κτλ,) – είδους στόχου (κύριου είδους) (ως προς την παραγωγή), πληροφορία για το κύριο είδος (π,χ, μικρά – μεγάλα, ή πόσα άτομα στο κιλό) και τα άλλα είδη (χωρίς εμπορική αξία π,χ, αυτά που πετάνε) ανά εποχή και ανά περιοχή (απόσταση από το λιμάνι βάθος),

A14, Φθινόπωρο:

Εργαλείο	Περιοχή	Κύριο είδος	Κιλά κύριο υ είδους	Άλλα είδη	Συνο- λικά κιλά	Είδη χωρίς εμπορική αξία

A15, Δ) Χειμώνας:

Εργαλείο	Περιοχή	Κύριο είδος	Κιλά κύριο υ είδους	Άλλα είδη	Συνο- λικά κιλά	Είδη χωρίς εμπορική αξία

A16, Τρόπος διάθεσης των αλιευμάτων:

Λιανική πώληση [1]	Ποσοστό:
Χονδρεμπόριο [2]	Ποσοστό:
Ιδιόκτητο κατάστημα λιανικής [3]	Ποσοστό:
Άλλος τρόπος [4]	Ποσοστό:

A17, Δώστε κατά σειρά προτεραιότητας (ως 1 κατατάξετε το πιο σημαντικό κ,τ,λ,) τα βασικά θέματα που αφορούν συνολικά την αλιεία:

Δηλώσεις	
Αλιεία με μη επιτρεπόμενα μέσα	
Εκσυγχρονισμός νομοθεσίας	
Εκκαθάριση μητρώου ψαράδων	
Έλεγχος διακίνησης αλιευμάτων	
Εξάπλωση ερασιτεχνικής αλιείας	
Συμμετοχή των φορέων των ψαράδων στις αποφάσεις	
Άλλο (αναφέρατε):	

Αναφέρατε το σημαντικότερο πρόβλημα των ψαράδων της περιοχής σας:

.....

A19, Επιθυμείτε περισσότερη αστυνόμευση στην αλιεία;

Ναι [1] ☐	Όχι [2] ☐
----------------------------------	----------------------------------

A20, Για την επόμενη τριετία τι από τα παρακάτω σκοπεύετε να κάνετε για το σκάφος σας:

Δηλώσεις	Απάντηση	
Απόσυρση	Ναι [1] ☐	Όχι [2] ☐
Αντικατάσταση	Ναι [3] ☐	Όχι [4] ☐
Εκσυγχρονισμό	Ναι [5] ☐	Όχι [6] ☐
Μεταβίβαση	Ναι [7] ☐	Όχι [8] ☐
(Αν ΝΑΙ) σε κάποιο παιδί σας	Ναι [9] ☐	Όχι [10] ☐

A21, Προμηθεύεστε τράνζιτ καύσιμα για σκάφος;

Ναι [1] ☐	Όχι [2] ☐
----------------------------------	----------------------------------

A22, Πιστεύετε ότι η απαγόρευση της αλιείας με δίχτυα μέσα στη λιμνοθάλασσα είναι σωστό μέτρο;

Ναι [1] ☐	Όχι [2] ☐
----------------------------------	----------------------------------

A23, Η τιμή των ψαριών που διετίθενται στην αγορά είναι ικανοποιητική;

Ναι [1] ☐	Όχι [2] ☐
----------------------------------	----------------------------------

Σχολιάστε,.....

A24, Στην εφορία ποιά εισόδημα δηλώνετε;

Τεκμαρτό [1] ☐	Πραγματικό εισόδημα [2] ☐
---------------------------------------	--

Β, ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

B1, Φύλο:

Ανδρας [1] ☐	Γυναίκα [2] ☐
-------------------------------------	--------------------------------------

B2, Έτος γεννήσεως:

.....

B3, Τόπος γεννήσεως:

.....

B4, Τόπος κατοικίας:

.....

B5, Μόρφωση:

Δημοτικό [1] ☐	Γυμνάσιο [2] ☐	Λύκειο [3] ☐
---------------------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------

B6, Επάγγελμα πατέρα:

.....

B7, Οικογενειακή κατάσταση:

Ανύπανδρος/η [1] ☐	Διαζευγμένος/η ή σε διάσταση [3] ☐
Έγγαμος/η ή συζώ [2] ☐	Χήρος/α [4] ☐

B8, Αριθμός παιδιών:

.....

B9, Πόσα από τα παιδιά σας ασχολούνται με την αλιεία;

.....

Αν ΟΧΙ το παραπάνω

B10, Πόσα από τα παιδιά σας προτίθεστε/νται να ασχοληθούν επαγγελματικά με την αλιεία:

.....

B11, Έχετε άλλη απασχόληση παράλληλη με την αλιεία;

Ναι [1] ☐	Όχι [2] ☐
----------------------------------	----------------------------------

B12, Αν ΝΑΙ ποια;

.....